

Yttrande över remiss från Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen gällande förslag på en reviderad nationell strategi för formellt skydd av skog

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bedömer att strategin har förutsättningar att hantera naturvärden som är knutna till naturskog eller urskog, men att det finns svagheter vad gäller kulturpräglade naturvärden.

SLU instämmer i betydelsen av ökad kunskap och dialog som centrala verktyg i det framtida arbetet med bevarande och utveckling av skogar med höga natur- och friluftsvärden. SLU anser samtidigt att dessa verktyg behöver förstärkas på olika sätt för att målen ska nås. SLU anser att:

- Det i strategin förtydligas hur kunskapen om naturvärden i skogen blir tillräcklig för att alla markägare ska kunna ta långsiktigt relevanta beslut.
- Större vikt läggs på utbildning, inventeringar och naturvägledning för att stötta markägarna i deras bedömningar och beslut.
- Det kan finnas en risk att strategin leder till en likriktning av vilka typer av värden och biotoper som kommer att anses bli värda att skydda.
- Strategin behöver vidareutvecklas så att det framgår att vilka verktyg för naturvårdsfrågor som bör användas i dialogen med markägarna och andra intressenter.
- Det bör förtydligas att gruppen markägarna skiljer sig mycket åt vad gäller förutsättningar för att ha koll på artförekomster och andra värden i sina skogar.
- Skydd av skogar med höga värden för friluftsliv och andra sociala värden bör lyftas fram mer i strategin, med referens till det friluftslivspolitiska mål som finns om skyddade områden som resurs för friluftslivet. Det kan behövas en kompletterande strategi för skydd av skogens sociala värden. I en sådan strategi bör det refereras till vägledningen för ett målstyrt arbetssätt för friluftsliv och naturturism i naturreservat och nationalparker, som nu är ute på remiss.

- Att strategin tydligare behöver belysa sambanden mellan skogshistoria, inklusive markanvändningshistoria, och biologisk mångfald.
- Att strategin måste säkerställa att urfolk och lokala samhällen tydligare blir involverade för att skapa delaktighet och mer fullständigt beslutsunderlag för inrättande och förvaltande av skyddade områden.

Generella synpunkter

SLU bedömer att strategin har förutsättning att hantera och bidra till att bevara naturvärden som är knutna till naturskog eller urskog, däremot finns det förmodade svagheter vad gäller kulturpräglade naturvärden, såsom det biologiska kulturarvet. Detta omnämns visserligen men endast i förbigående (t.ex. s. 46, 80). Strukturerna för delaktighet i beslutsprocesser är enligt strategin inriktad på de myndigheter som arbetar med formellt skydd (Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och länsstyrelserna) och markägarna.

För att säkra att långsiktigt relevanta beslut tas av markägare för naturvärdenas fortlevnad och välmående behöver det också förtydligas hur tillräcklig kunskap om naturvärden kan säkras. För att stötta markägarna i sina bedömningar och beslut behöver större vikt läggas vid utbildning och olika former av inventeringar. Lyft in naturvägledning som ett användbart verktyg som stöd i arbetet med markägares kunskap om naturvärden.

Då dialog betraktas som central i den nationella strategin och att det är avgörande med tillit mellan myndigheter och markägare så behöver skrivningarna om dialog vidareutvecklas så att det framgår att dialogverktyg för naturvårdsfrågor, gärna i kombination med naturvägledning, ska användas och utvecklas.

Strategin bör tydligare lyfta fram även värden för friluftsliv och andra sociala värden som grund för skydd, inte bara som komplement till skogsbiologiska värden.

Det finns svagheter i deltagandeprocesserna (främst gällande kapitel 3) om man utgår från intentionerna i konventionen om biologisk mångfalds (CBD) arbetsprogram för skyddade områden (PoWPA) respektive åtgärds mål 21 och 22 i det nya globala Kunming-Montreal-ramverket för biologisk mångfald (GBF). I PoWPA påtalas vikten av att brett involvera urfolk och lokala samhällen för att skapa delaktighet och fullständigare beslutsunderlag för inrättande och förvaltande av skyddade områden. Det finns många aktörsgrupper i landet som har uttalad koppling till skyddsvärda natur- och kulturvärden i skogen. I strategin lyfts visserligen GBF fram men då endast relaterat till åtgärds mål 3 och till viss del 2, inte de åtgärds mål som handlar om bästa tillgängliga data, information och kunskap för vägledning av beslut eller rättvis, inkluderande samhällsdialog. Utifrån skrivningarna i strategin förefaller man fortfarande förorda en tämligen konservativ, exkluderande beslutsprocess.

Specifika synpunkter

Sammanfattning s. 9 - 11

FRIVILLIGHET ÄR UTGÅNGSPUNKTEN VID FORMELLT SKYDD AV SKOG

- Formuleringen ”Markägaren har möjlighet att avstå från formellt skydd och kan ändra sig under processen. Avsteg från frivillighet bör ske mer restriktivt...” kan uppfattas som att det är frivilligt att skydda även arter och deras livsmiljö. Det bör betonas i texten att artskyddet gäller. De skyddade arterna finns oftast i skog vars värden utgör skäl för skydd och förbudet att på olika sätt skada eller störa dem, deras växtplatser, fortplantningsområden eller boplats gäller ju.
- Det bör förtydligas att formellt skydd inte är frivilligt om markägaren redan fått ersättning.

MYNDIGHETERNA UTVECKLAR SITT ARBETSSÄTT

- SLU bedömer att många markägare skulle välkomna initiativ från myndigheterna dels då det indikerar ett tydligt intresse/värde, dels för att det kan vara svårt för markägare att själva bedöma värdet. Formuleringen ”Myndigheterna bör vara återhållsamma med att själva ta initiativ...” kan istället uttryckas att ”myndigheterna bör vara lyhörda för markägares intresse...”.

ETT GEMENSAMT ANSVAR FÖR INFORMATION, DIALOG OCH SAMVERKAN

- SLU tycker inte det är rimligt att bevarande av områden i form av frivilliga avsättningar räknas om inte uppföljning sker.

EN VÄRDEBASERAD ANSATS LIGGER TILL GRUND FÖR VILKA OMRÅDEN SOM PRIORITERAS FÖR FORMELLT SKYDD

- SLU håller med om de skogsekologiska principerna och den värdebaserade inriktningen för vilka områden som ska prioriteras. Det finns dock risk att den uppfattas som akademisk och utvecklas till en omständlig och tidskrävande process.

Kap 1.4 Avgränsning

SLU förstår att strategin i första hand riktas till statliga och regionala myndigheter (sid 18). Då strategin bygger på skogsekologiska principer och en värdebaserad grund finns det dock mycket i strategin som länsstyrelserna också kan använda i sin vägledning till kommunerna även om deras uppdrag och åtaganden gällande naturskydd är bredare och mer lokalt.

Kap 2 Mål

Formuleringen ”På ett övergripande plan är målet att områden med höga naturvärden bevaras varaktigt i någon form och att skyddsvärda skogar inte avverkas” (sid 20) är en kärnfull och bra sammanfattning av målet.

SLU anser att det i strategin tydligare bör framgå vad Sverige behöver skydda för att uppnå nationella och internationella mål. (sid 23-24)

Kap 2.1.2 Mål för friluftslivspolitiken

I avsnitt 2.1.2 framgår att målen för friluftslivspolitiken innebär att antalet skyddade områden med syfte att främja friluftslivet förväntas öka kontinuerligt, för att uppfylla mål nr 7, Skyddade områden som resurs för friluftsliv, Detta anses främst beröra tätortsnära natur. Frågan återkommer i avsnitt 6.2.4 och 6.2.5 om skog i tätortsnära läge och synergier med friluftsliv, rekreation, folkbildning och andra värden. Det är utmärkt att detta tas upp, men vi vänder oss mot att den grundläggande utgångspunkten alltid ska vara skogsbiologiska värdekärnor. Enligt mål 7 ovan är ju tanken att antalet områden med syfte att främja friluftslivet ska öka, och därför behöver kriterier om värden för friluftsliv och andra sociala värden även finnas med i en strategi för formellt skydd av skog. Den kommande vägledningen från Naturvårdsverket om ett målstyrt arbetssätt för friluftsliv och naturturism kan bidra i detta avseende, men frågorna behöver synliggöras även i strategin för formellt skydd.

Skogens sociala värden, vilket enligt Skogsstyrelsen är de värden som skapas av människors upplevelser, behöver överhuvudtaget betonas mer både i denna strategi och i det skogliga bevarandearbetet i stort. Det handlar förutom de värden som nämnts ovan även om hälsa och välbefinnande, undervisning och pedagogik, lek och samvaro, inspiration och andliga värden. Det vore en god idé att ta fram en kompletterande strategi för skydd av skogens sociala värden. I en sådan strategi bör det refereras till vägledningen för ett målstyrt arbetssätt för friluftsliv och naturturism i naturreservat och nationalparker, som nu är ute på remiss.

Kap 3 Frivillighet och arbete med bevarande av skog

Strategin lägger stor vikt vid frivillighet från markägaren när det gäller skydd av skog. Markägaren får därmed ett stort ansvar att ha kunskap om skyddsvärdena på sin mark. Markägaren har också ett ansvar för att vid behov ta fram ytterligare kunskapsunderlag om sin fastighet för att kunna förvalta den i enlighet med gällande bestämmelser (sidan 28). Då markägares kunskap är central för att frivillighetsprincipen ska fungera tillfredställande bör det framgå tydligare i

strategin hur myndigheter ska se till att markägares kunskap om naturvärden blir tillräckligt hög för att kunna bedöma och fatta långsiktigt relevanta beslut vad gäller bevarande, till exempel om ett skogsområde bör avverkas och i så fall med vilka metoder för att bevara naturvärdena. Tillgång till tydlig information om naturvärden och metoder att bevara dem är ett viktigt stöd för att markägare ska kunna ta sitt ansvar.

Det bör i strategin förtydligas avsevärt att förutsättningarna hos markägarna skiljer sig mycket åt. För stora markägare, med många anställda, kan det vara betydligt lättare att ha tillräcklig kunskap än för små enskilda markägare. Man kan förvänta sig att större markägare som bolag, staten, kyrkan, kommuner med flera har koll på artförekomster och andra värden i sina skogar, medan det är nära nog orimligt att förvänta sig det av mindre privata markägare (dvs ca hälften av Sveriges skogsmark). Dessutom finns det många markägare som inte bor i närheten av sin skogsmark och kanske inte har så stor kunskap om den. Dessa skillnader i förutsättningar bör lyftas fram i strategin.

Behovet av återkommande inventeringar behöver lyftas fram mer. Det är viktigt att inventeringar bedrivs och att resultatet finns tillgängligt för att bedöma en plats värden. Såväl branschen som det offentliga bör satsa mycket mer på professionella inventeringar. I nuläget utförs en oproportionerligt stor del av inventeringsarbetet genom ideella aktörer. Inte minst Skogsstyrelsen behöver mer resurser för inventeringar och stöd till framförallt mindre markägare.

Det finns olika sätt att öka kunskap om naturvärden i skog. Naturvägledning inbegriper flera användbara verktyg för kunskapsutveckling i och om naturen – se www.slu.se/cnv/naturvagedning. I den föreslagna versionen av strategin står att myndigheter bör sprida kunskap om höga naturvärden till markägare (sidan 9). För att denna kunskap ska byggas behöver myndigheterna arbeta pedagogiskt. Naturvägledningens metoder kan bidra, då den bygger på ett engagerande lärande i naturen med utgångspunkt från deltagarnas intressen.

Kap 3.1.3 Markägaren har möjlighet att avstå från formellt skydd

”För områden som är prioriterade för formellt skydd är utgångspunkten att områdets naturvärden bör bevaras. Om markägaren avstår från ett formellt skydd är det önskvärt att markägaren tar ansvar för bevarandevärdena genom en frivillig avsättning” (sid 26). SLU tycker det är bra att det tydligt framgår i strategin att skogsvårdslagens bestämmelser gäller i ovanstående fall. Här bör också påpekas att även hänsyn enligt miljöbalken och artskyddsförordningen regler gäller.

Kap 3.1.5 Markägare bör dela information om frivilliga avsättningar

”När markägaren avser att bevara ett område genom en frivillig avsättning bör markägaren dokumentera den frivilliga avsättningen i en plan eller annan handling” (sid 27). SLU anser att dokumentation och information om frivilliga avsättningar bör vara tvingande. Osäkerhet om vad som avsätts och hur långsiktigt det är, är

fördömande för trovärdigheten när det gäller markägares frivilliga avsättningar och ses inte av naturvärden som ett trovärdigt alternativ då det inte går att utvärdera.

Kap 3.2.2 Markägare kan lätt hitta information

”Tillgång till tydlig information om naturvärden och sätt att bevara dem är ett viktigt stöd för att markägare ska kunna ta sitt ansvar för bevarande” (sid 28). Information om skyddsvärda arter och deras livsmiljöer finns inte idag (eller inom överskådlig tid) i en upplösning som är till hjälp för markägare. Det framgår inte av strategin hur myndigheterna ska kunna erbjuda denna information (på fastighetsnivå). SLU föreslår att myndigheterna erbjuder eller ger tillgång till kvalificerad rådgivning på området.

Kap 3.2.3 Markägare bör få stöd i bevarandearbetet

Att tillgängliggöra information för markägare är viktigt, men dialog och kommunikation bör poängteras ännu mer än vad som görs. Dialog är särskilt viktig när markägare förväntas vara mer aktiva. Anledningen är att enbart informations-spridning, utan kompletterande kommunikation/dialog, kan leda till att markägare betraktar arbetet med att skydda skog som myndighetsinitiativ utan vilja att lyssna på markägarna. Det behövs mer dialog om skogen och gärna i skogen.

I linje med idén om kunskapsutveckling och ökat ansvar hos markägare bör begrepp som att *sprida kunskap* förstås och formuleras som att myndigheter ska *bidra till att markägare utvecklar sin kunskap*.

Naturvägledning om skogens naturvärden med kunniga arrangörer och deltagare kan bidra till att markägares kunskap om naturvärden utvecklas. Det kan ske i form av t ex guidningar, dialog, skyltning eller genom appar och andra digitala verktyg.

3.2.6 Myndigheterna strävar efter en god dialog

Dialogkompetensen hos myndigheter och hos stora markägare är mycket viktig. För att öka tilliten mellan myndigheter och markägare bör lämpliga dialogverktyg för naturvårdsfrågor användas. Skrivningarna om dialog behöver vidareutvecklas så att det framgår att sådana verktyg ska användas.

Det finns en stor betydelse av att ta hänsyn också till alla som brukar skogen allemansrättsligt och kringboende samt att eftersträva dialog på plats.

En kombination av dialog och naturvägledning på plats är ofta lämplig. Material om dialogverktyg och naturvägledning för samtal och kunskapsutveckling finns till exempel från ett projekt finansierat av Skogssällskapet www.slu.se/nvl-i-skogen, i CNV:s verktygslåda för dialog ute www.slu.se/cnv/dialogverktyg och på Naturvårdsverkets sida [Metoder för dialog och samverkan](#).

Kap 3.3.1 Skogliga aktörer och myndigheterna tar gemensamt ansvar för att sprida information

Detta avsnitt behöver utvecklas och förtydligas för att bli trovärdigt med fokus på incitament för markägare att ta initiativ till formellt skydd av skog.

Kap 6.1 Poängmodell för prioritering mellan områden

Poängmodellen i tabell 2 kan upplevas godtycklig och det är oklart varför de olika kategorierna har fått sina respektive poäng. Underlagstexten ger ingen förklaring till denna del som sannolikt blir styrande i prioriteringsarbetet. Det förefaller även finnas en inneboende risk att detta system kan leda till en likriktning av vilka typer av värden och biotoper som kommer att anses var mest skyddsvärda. I avsnitt 2.1.1. framgår att det finns synergier mellan artbevarande och bevarande av kulturmiljövärden i 6.2.5. I avsnitt 11, nämns att bevarandevärden innefattar kulturmiljövärden och att naturvårdande skötsel också kan syfta till att bevara kulturmiljövärden. Det borde därför vara centralt i en strategi för skydd att en skogs kulturhistoria i många skogstyper, objekt och regioner hänger intimt samman med dess biologiska mångfald, både rent funktionellt (biologisk mångfald har formats av historiskt nyttjande) och värdemässigt (mycket av de värdefulla strukturerna och de naturvårdsintressanta arterna, liksom skogstypen som helhet, är ett biologiskt kulturarv). Inte minst borde denna utgångspunkt vara central i urvalet av objekt, men där tycks kulturmiljövärdena i det närmaste helt utelämnats. I poängsystemet för prioritering kan endast en poäng av tio ges till högt kulturmiljövärde (tillsammans med andra ”sammällsintressen”). Konsekvensen kan bli ett osynliggörande av människans historiska resursnyttjande och dess betydelse för dagens skogsbiotoper, och en uppfattning att skogliga naturvärden nästan enbart formats av naturlighet.

Frågan är då om strategin syftar till att skydda skogsobjekt med minsta möjliga spår av markanvändningshistoria, exempelvis de objekt som växt igen mest sedan en skogsbetesfas. Frånvaron av integration mellan natur- och kulturmiljövärden, och mellan skogsekologi och skogshistoria, riskerar att skapa en strategi som dels förfelar målet att bevara skogens olika värden, dels i många avseenden blir sämre eller rent kontraproduktiv för målet att bevara biologisk mångfald. Mer specifikt skapar nedprioriteringen av kulturmiljövärden bland annat följande problem. Med den föreslagna poängsättningsmodellen kommer knappast några skogar med höga kulturhistoriska värden att skyddas. Strategin motverkar därigenom möjligheten att nå miljö kvalitetsmålen som berör skog, där kulturmiljövärden och biologiskt kulturarv skrivs fram som tydliga bevarandemål parallellt med biologisk mångfald. I stora delar av landet handlar skogsskydd i praktiken lika mycket om att bevara ett kulturarv som att bevara biologisk mångfald. Genom att tona ned detta i strategin förloras viktiga argument för skogsskydd, inte minst för skydd på markägares eget initiativ, och för skydd som innefattar viss fortsatt skötsel, exempelvis skogsbete. Skogsskyddet framstår i stället som något för artjägare och som en död hand över bygden, vilket minskar acceptansen för skogsskydd på landsbygden. Att i stället

betona skogens kulturmiljövärden skulle förmodligen låsa upp många knutar i kommunikationen mellan markägare och myndigheter.

SLU föreslår att strategin tydligare sammanfattar sambanden mellan skogshistoria, inklusive markanvändningshistoria, och biologisk mångfald så att det framgår:

- a. Att en stor majoritet av skogarna i södra Sverige samt i fåbodområden, längs kuster och älvdalar i norra Sverige har en lång hävdhistoria som i de flesta fall varat in på 1900-talet.
- b. Att detta även gäller flera av de skogstyper som anges som prioriterade i Bilaga 2, även om dessa (i centraleuropeisk växtsociologisk tradition) beskrivs som naturskogar.
- c. Att biologisk mångfald i en stor andel av den skyddade skogen, både i det som skyddats hittills och det som kommer att skyddas framöver, är beroende av restaurering och återupptagen hävd eller motsvarande skötselåtgärder.
- d. Att detta även gäller många nyckelelement samt rödlistade arter, signalarter och andra kategorier arter som nämns som avgörande för naturvärde och skogsbiologisk värdekärna.
- e. Och givetvis att det också finns skogar där kulturpåverkan är mycket liten eller försvunnen, och där naturliga processer är viktigast.

SLU föreslår även att strategin på olika sätt måste betona att kulturpräglade skogstyper och objekt är prioriterade. Det kan förslagsvis göras genom:

- a. Att förtydliga samband mellan arter som kriterium för naturvärde, och arternas koppling till olika naturliga och antropogena störningsregimer. Detta berör rad A i poängsystemet i tabell 2.
- b. Att förtydliga resonemang om nyckelelement som kriterium för naturvärde, där dels samband mellan element och markanvändningshistoria betonas, dels fler kriterier för kulturpräglad skog nämns, inte minst element som är knutna till ljus och värme, vilket är en bristvara i många igenväxande skogar, men också till betad/trampad skogsmark (berör rad A, tabell 2).
- c. Att förtydliga resonemang om skogshistoria som värdekriterium. Det avsnittet är nu mycket kort och skulle behöva utvecklas både beträffande naturliga störningsregimer och hävdhistorik, samt beträffande den igenväxning och succession som en så stor andel av svenska skogsreservat nu genomgår (men som inte alls berörs i strategin). I resonemanget bör framgå vilken utveckling av artförekomst och kulturmiljövärden som blir resultatet av olika skötselstrategier och strategier för urval av objekt. Exempelvis fri utveckling i äkta naturskog jämfört med fri utveckling/igenväxning i kulturpräglad skog, återupptagen hävd, imitation av naturliga störningar och traditionell hävd etc. (berör rad A, tabell 2). I avsnitt 6.2.1 förefaller för övrigt begreppet biologiskt kulturarv vara missuppfattat. Det beskrivs som en faktor som formar skogstyper och biologisk mångfald på samma sätt som ekologiska störningar och

- naturalighet, men biologiskt kulturarv är i själva verket *resultatet* av hävd och andra antropogena störningar, på samma sätt som arter och element.
- d. Att lyfta in kulturpräglade objekt av vissa skogstyper som prioriterad skogstyp i poängsystemet (rad C, tabell 2).
 - e. Att utveckla poängkriteriet långsiktig ekologisk funktionalitet betydligt. Att funktionalitet nu enbart baseras på objektstorlek och grön infrastruktur, tyder på att poängen bara riktar sig till naturskogsobjekt, där populationsstorlek, vedflöden, spontan spridning av arter och möjligheter att naturvårdsbränna kan vara viktiga kriterier för funktionalitet. Men i kulturpräglad skog med traditionell skötsel är gränsvärdena för objektstorlek säkerligen annorlunda, samtidigt som ett viktigt kriterium för funktionalitet är möjligheter att sköta objektet, exempelvis med skogsbete. Sålunda skulle objektets läge i en bygd med många djurbönder vara ett mycket viktigt funktionalitetskriterium för skogsbetesobjekt, eller förekomsten av föryngring av grova ljusträd (antal i olika åldersklasser) för en kulturpräglad ädellövskog (rad B, tabell 2).
 - f. Att ge synergier mellan natur- och kulturmiljövärde betydligt högre poäng (rad E, tabell 2).

Kap 6.2.5 Områden med starka synergier med andra bevarandevärden

Det är viktigt att påpeka att dialog bör omfatta även andra intressenter än myndigheter och markägare, något som kan förtydligas exempelvis i avsnitt 6.2.5.

Se även synpunkter under kapitel 2.1.2, Mål för friluftslivspolitik.

Kap 8.2.3 Förslag om utvecklade biotopskydd och andra skydds- och ersättningsformer

SLU håller med om strategins förslag avseende ändring av biotopskydds-instrumentet men är tveksam till öppning för husbehovsnyttjande inom naturvårdsavtal. Det skulle kunna urholka naturvårdsavtal som instrument för skydd och är svårt att följa upp/ bedriva tillsyn över. Syftet med biotopskydd bör fortsatt vara att gynna natur- och kulturmiljövärden, inte att avsätta skog för husbehovsnyttjande (till det finns all oskyddad skog). Däremot kan värdena i biotopskyddsobjekt behöva skötselåtgärder, och sannolikt har skötselbehovet hittills underskattats i många skogstyper. Skötselbehovet kan komma att sammanfalla med husbehovsnyttjande, exempelvis framröjning av gamla träd eller återinfört skogsbete, men åtgärder i biotopskydd bör vara motiverade av värdenas behov av skötsel, inte av behovet av husbehovsnyttjande. SLU är positiv till och tror att förslaget om artskyddsavtal som komplement till naturvårdsavtal kan bli användbart.

Kap 10.1.3 Regelbunden samverkan

SLU tycker det är ett bra förslag om nationell samverkan i kommunikationsarbetet gentemot markägare för att utvärdera och utveckla arbetet, med de föreslagna aktörerna.

På s. 71 poängteras att vid behov kan Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk, Fortifikationsverket och Jordbruksverket bjudas in för att få ett likvärdigt genomförande i hela landet. Utifrån skogens kulturhistoria förordas att Riksantikvarieämbetet bör inkluderas i alla beslut och utifrån lagen om konsultation med det samiska folket så bör Sametinget eller andra samiska organisationer vara delaktiga i beslutsprocesserna i alla de ärenden där de är berörda.

Kap 11 Ordförklaringar

SLU saknar definition för ”skogliga aktörer”.

Bilaga 1 Nuläge

SLU föreslår att strategin i nulägesbeskrivningen inkluderar en enkel sammanställning av areal och objektantal av skyddade skogstyper (hittills), framför allt med avseende på vilka skogstyper som anses ha höga kulturmiljövärden och vilka objekt som sköts med hävd av olika slag. Nulägesbeskrivningen i strategin berör främst förhållandet mellan skyddad och oskyddad skog, vilket ger ett tämligen ofullständigt kunskapsunderlag för en av strategins huvudfrågor: vilka objekt/skogstyper ska prioriteras? För den frågan är det viktigt att veta vilka skogstyper som skyddats hittills (och vilka alltså behöver prioriteras mer i framtida skydd).

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Göran Ericsson efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av projektledare Per Sonnvik, föreståndare för centrum för naturvägledning Eva Sandberg, projektledare Anders Arnell, forskningsledare och föreståndare för centrum för biologisk mångfald Håkan Tunón, forskare Tommy Lennartsson och forskare Anna Westin samtliga vid institutionen för stad och land och enhetschef Lena Tranvik vid SLU Artdatabanken.

Göran Ericsson

Linda Ferngren